

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та
інформаційних технологій**

КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)**

ПРАВознавство

Розробники:

Ханлар Махмудов –

професор кафедри підприємництва і права,
д.е.н, професор

Волкова Неля –

доцент кафедри підприємництва і права,
к.е.н., доцент

**Полтава
2022 р.**

Назва навчальної дисципліни	Правознавство
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладачі: Махмудов Ханлар , д.е.н., професор Волкова Неля , к.е.н., доцент Контакти: ауд. 483, 484 (навчальний корпус 4) ✉ khanlar.makhmudov@pdaa.edu.ua ✉ volkova.nelia@pdaa.edu.ua сторінки викладачів: https://www.pdaa.edu.ua/people/mahmudov-hanlar-zeynalovych https://www.pdaa.edu.ua/people/volkova-nelya-vasylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва <i>ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва</i>
Попередні умови для вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни «Правознавство» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні предметів у загальноосвітніх навчальних закладах «Правознавство» (рівень стандарту / академічний рівень; профільний рівень) або «Громадянська освіта (інтегрований курс)» і «Правознавство» (профільний рівень)

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: надати здобувачам вищої освіти широких теоретичних і практичних правових знань, засвоїти найважливіші положення провідних галузей права України, сформувані у студентів правову свідомість та правову культуру. Майбутній фахівець повинен опанувати необхідний мінімум правових знань як передумови успішної виробничої діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття здобувачами вищої освіти таких знань та навичок: про основоположні відомості з теорії держави і права, основи конституційного, цивільного, трудового, адміністративного та кримінального права; вміння орієнтуватися в чинному законодавстві, аналізувати зміст нормативних актів, застосовувати теоретичні знання та принципи нормативних актів у практичному житті; навичок щодо роботи з нормативно-правовими актами, правильного користування юридичною термінологією, правильного застосування правових норм у виробничо-службовій діяльності.

Компетентності:

– загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; мати навички міжособистісної взаємодії

- фахові:

ФК 1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки

продукції тваринництва.

ФК 11. Здатність застосовувати знання організації й управління технологічним процесом переробки продукції тваринництва, оцінювати її якість та безпеку, встановлювати відповідність нормативно-технічній документації.

ФК 12. Здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Впроваджувати професійні знання та здійснювати контроль технологічних процесів з виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН 2. Показувати знання та розуміння предметної області та розуміння професії з метою навчання співробітників підприємства.

ПРН 3. Дотримуватися принципів саморегуляції і ведення здорового способу життя, демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ПРН 4. Слідувати принципам професійного спілкування; співпрацювати в команді.

ПРН 7. Визначати шляхи пошуку, оброблення та узагальнення інформації, організувати наукові дослідження у галузі.

ПРН 8. Застосовувати знання біотехнології, з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин.

ПРН 11. Оцінювати системи та способи утримання сільськогосподарських тварин та контролювати і оптимізувати мікроклімат технологічних приміщень.

ПРН 13. Забезпечувати параметри та здійснювати технологічний контроль сучасних технологій з виробництва продукції тваринництва.

ПРН 15. Організувати та управляти технологічним процесом переробки продукції тваринництва, оцінювати її якість, встановлювати відповідність продукції нормативно-технічній документації.

ПРН 16. Аналізувати господарську діяльність тваринницького підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати.

ПРН 18. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Назва теми	Кількість годин			
	усього	л	п	с.р.
Тема 1. Основи теорії права і держави	10	2	2	6
Тема 2. Конституційне право України	10	2	2	6
Тема 3. Адміністративне право	10	2	-	8
Тема 4. Цивільне право	10	2	2	6
Тема 5. Трудове право	10	2	2	6
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	10	2	2	6
Тема 7. Кримінальне право	10	2	2	6
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України	10	2	-	8
Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ	10	-	2	8
Усього годин	90	16	14	60
Екзамен	27			

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Розв'язування тестів	Реферат/ презентація	Екзамен	
ПРН 1.	1	2	0,8	4
ПРН 2.	10	17	7	33

ПРН 3.	1	2	0,8	4
ПРН 4.	10	17	6,6	33
ПРН 7.	1	2	0,8	4
ПРН 8.	1	2	0,8	4
ПРН 11.	1	2	0,8	4
ПРН 13.	1	2	0,8	4
ПРН 15.	1	2	0,8	4
ПРН 16.	1	2	0,8	4
ПРН 18.	1	2	0,8	4
Всього	30	50	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Розв'язування тестів	Реферат/ презентація	Екзамен	
Тема 1. Основи теорії права і держави	5			5
Тема 2. Конституційне право України	5			5
Тема 3. Адміністративне право Тема 4. Цивільне право	5	10		15
Тема 5. Трудове право	5	10		15
Тема 6. Аграрне, земельне та екологічне право	5	10		15
Тема 7. Кримінальне право	5	10		15
Тема 8. Судові та правоохоронні органи України Тема 9. Розгляд цивільних, адміністративних, кримінальних справ	-	10		10
Екзамен			20	20
Разом	30	50	20	100

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
5	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, про що свідчать 90 -100 % правильних відповідей
4	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень завдань (70 – 89 % вірних відповідей)
3	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень матеріалу, що підтверджується 60 – 69 % вірних відповідей
1-2	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень матеріалу; має 50 – 59 % вірних відповідей

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату/презентації

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
10	на високому рівні – ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
9	на середньому рівні – ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень питання, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому

	оформленні відповіді
7-8	на достатньому рівні – ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
0-6	на низькому рівні – ЗВО демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Шкала оцінювання, балів (2 питання)	Критерії оцінювання
10	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
8-9	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки
6-7	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування необхідних компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти, робота має дві-три незначні помилки робота має декілька незначних помилок або одну-дві значні помилки
4-5	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про те, що компетентності в основному сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
2-3	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про те, що деякі компетентності не сформовані та частково отримані програмні результатів навчання у здобувача вищої освіти, якість виконання деяких завдань близька до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна
0-1	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 г од. Кількість кредитів – 3,0. Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності,

використані методики досліджень і джерела інформації.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Ведерніков Ю. А., Грекул В. С. Теорія держави та права: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 224 с.
2. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство: навч. посіб. Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2017. 278 с.
3. Основи правознавства: навч. посіб. / Негодченко О. В. та ін. Київ : ЦУЛ, 2005. 416 с.
4. Правознавство: підручник / Берлач А. І. та ін. ; за ред. В. В. Копейчиков, А. М. Колодій. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 792 с.
5. Перевалова Л. В. Правознавство: хрестоматія для студентів ден. та заоч. форми навчання усіх спец.; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Панов А. М. [вид.], 2019. 220 с
6. Порівняльне правознавство у таблицях: навч. посіб. для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів / О. В. Петришин та ін.; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2018. 162 с. : табл. Бібліогр.: с. 162.
7. Правознавство: підручник / Г. І. Балюк та ін.; відп. ред. д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України О.В. Дзера; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. - 11-те вид., перероб. і допов. - Київ : Юрінком Інтер, 2017. 629 с.
8. Правознавство / Г. І. Балюк Е. Ф. Демський, В. С. Ковальський [та ін.]; за відп. ред. О. В. Дзери. Київ: Видавництво Юрінком Інтер, 2019. 632 с.

Допоміжні

1. Кириченко В.М. Правознавство: Модульний курс. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 328 с. URL: [https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&ved=2ahUKewj5_qDv6fDkAhUrIIsKHRzSAf8QFjAGegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Flibrary.nlu.edu.ua%2FPOLN_TEXT%2FCUL%2F36-Pravoznavstvo\(MK\)-Kirichenko.pdf&usg=AOvVaw0fBK_f1Bh4E1Uh7PdwXJRd](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&ved=2ahUKewj5_qDv6fDkAhUrIIsKHRzSAf8QFjAGegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Flibrary.nlu.edu.ua%2FPOLN_TEXT%2FCUL%2F36-Pravoznavstvo(MK)-Kirichenko.pdf&usg=AOvVaw0fBK_f1Bh4E1Uh7PdwXJRd) (дата звернення: 28.08.2021)
2. Козаченко Ю.А., Махмудов Х.З. Принцип змагальності в адміністративному судочинстві України. *Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору»*. Полтава, 2020. С. 128-131.
3. Махмудов Х. З., Козаченко Ю. А. Верховенство права як принцип господарського судочинства в Україні. *Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Правове*

регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та перспективи удосконалення». Полтава. 2018. С. 17-23.

4. Махмудов Х. З., Козаченко Ю. А. Кальян О. С. Окремі теоретико-правові питання методичного забезпечення проведення судових експертиз. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору»* (м. Полтава, ПДАА, 27 березня 2019 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 229-231

5. Основи права України: навч. посіб. М. Ващишин, Н. Отчак, М.Теличко, С. Холявка. Львів : Галицька спілка видавців, 2016. 228 с.

6. Правознавство : навч. посіб. / О. Д. Гринь, О. І. Донченко. Одеса: Фенікс, 2016. 206 с.
URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=2ahUKEwj5_qDv6fDkAhUrIIsKHRzSAf8QFjADegQIAxAC&url=http%3A%2F%2Fliber.onu.edu.ua%2Fpdf%2Fdonchenko_posib.pdf&usg=AOvVaw2efRqYcsPWAUhoIPwwirjM (дата звернення: 28.08.2022)

7. Поліщук М. С., Логвиненко М. І. Правознавство: навч. посіб. для студентів неюрид. спец. ВНЗ. Харків : Право, 2014. 106 с.

8. Ремех Т.О., Пометун О.І. Основи правознавства: підруч. для 9 класу загальноосвітн. навч. закладів. Київ: Літера ЛТД, 2017. 224 с.

9. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

10. Фріман І.М., Фріман Є. М. Правознавство: навч. посіб. для студентів спец. 073- менеджмент.; Нац. металург. акад. України. - Дніпро : Акцент ПП, 2019. 223 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua>
2. Сайт бібліотеки Вернадського (рубрика «Наукова періодика») <http://nbuv.gov.ua/portal>